

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Budapest, IV. himzö-utca 1. sz.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadhatók el.

Kéziratok csak rendkívül esetben küldetnek vissza.

Kiadó hivatal:

Budapest, IV. himzö-utca 1. sz.

hová az előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj:
 Vidékre postán vagy helyben házhöz hordva:
 Egy évre 20.—
 Félévre 10.—
 Negyedévre 5.—
 Egy hónapra 1.50

Egy szám 6 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos betűsor egy sorozat hirdetésre 12 kr., többször 10 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr.

Kyflttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

A berlini szerződés.

Hárman ajánlották a mai nap folyamán a magyar képviselőházak a berlini szerződés elfogadását. Tiszta Kálmán a miniszterelnök, aztán a központi előadó s végre valaki a kormánytagjai közül, aki elszánta magát a felszólalásra, ut aliquid fecisse videatur. Egyetlen egy indokolt hozott fel a központi előadó a berlini szerződés mellett. Azt, hogy a koronának jogában áll a berlini szerződést megkötni és végrehajtani előre, a képviselőházak pedig jogában áll a végrehajtáshoz szükséges pénzt és katonát megadni vagy megtagadni utólagosan. Azt azonban a böles előadó ur elfelejtette megmagyarázni, hogy ha Bosznia okkupálásában száz millió forintot már elköltenek s néhány ezer katonát agyonlövetnek előre, hát akkor a pénzt és katonát hogy és miképp tagadhajta meg a képviselőház utólagosan. Ezt a bölességet nevezte ma egy szónok logikai és közjogi abszurdumnak.

No de ez mégis indok volt legalább. Oktalan indok ugyan, de épen azért teljesen mellő a berlini szerződéshez s az Andrássy-Tisza kormány politikájához. Hanem hogy Tisza Kálmán mivel védelmezte a berlini szerződés bevezetését s törvényhozási jóváhagyását: e kérdésre csakugyan mulatságos a felelet. Egy igen nagy és fontos alkotáymánykérdeszt és egy igen kis és kiesinyes Tisza Kálmánt látunk egymással viaskodni. Hol a kis ember vágta földhöz a nagy kérdést úgy, hogy keze-lába megbélnül bele, hol a nagy kérdés tette semmivé a kis embert, úgy hogy az ember szíve csaknem megsegett rajta. Csakugyan egy szerencsés bagatellgyvi prókator vezetett el Tisza Kálmánban. Mikor a keleti kérdéstről, Törökország elvesztéséről, Bosznia véres elfoglalásáról, száz milliói öszszek jogfoszlatlan elköltéséről, népek jogáról, nemzetünk érdekeitől, súlyos jelenről és bizonytalan jövődőlől van a szó: akkor Tisza Kálmán felgrikk egy-egy üres szónak nyervegetlen paripájára s belovagolja vele a végtelen nagy és végtelen üres semmisséget.

A függetlenségi párt elutasítja a berlini szerződésnek törvényerőre emelését. Három jó indoka van erre. Egyik az alkotmányon gyökeredzik. Ha a törvényhozas munkáját, erőfeszítést s a nép jólétére irányuló fáradsalmait, éveknél neheztívumnyát a korona egy nemzetközi szerződés megkötésével és végrehajtásával tönkre teheti; ha harmincz milliónyi adó-emelés eredményét s az ennek segélyével megkezdett pénzügyi rendezkedést Andrássy és Tisza jogosítva vannak megsemmisíteni, s mint a szél a pelyhet félrelökni, s ha ily eljárásal szemben a nemzetnek nincs egyéb joga, minthogy két szemével bámuljon, két fülével hallgasson, országgyűlésével pedig a korona dolgait és vállatait alázatos készséggel és hódoló tisztelettel tudomásul vegye és helyeslje: akkor ne beszéljünk népakaratról és alkotmányról, ne játsunk a szavakkal s ne boldogítsuk magunkat és nemzetünket.

Ez volt a függetlenségi párt egyik indoka. Erre Tisza Kálmán nem felelt egy szót sem. Sem ő nem felelt, sem a pártja,

Itt a szavakon nyargalódszának bukfenéz és kacaj lett volna a vége. Ettől tehát szorgalmasan óvakodott. De volt a függetlenségi pártnak más indoka is. A berlini szerződés még akkor is elfogadhatlan leandott, ha az teljesen alkotmányosan lett volna előterjesztve. Mert a magyar nemzetnek nem kell Bosznia, nem kell az orosz barátság, nem kell az alsó Dunánál és Bulgáriában az orosz protectorátus, nem kell Törökország felosztása, nem kell a generalisok uralma, nem kell a pénzügyi nyomor, a vég nélküli adóemelés, az örökös deiczit, az újabb és újabb közöszgy Ausztriával, s a mi mindezeknek vége és eredménye: nem kell a nemzeti elszegényedés. Pedig a berlini szerződés mindezt jelenti ránk nézve, mindezt hozta Magyarországra. Hogy Tisza Kálmán mindezekre megint nem felelt, az csak az ő természetes ügyességeinek egyik bátoriságteljes államférfini jellemvonása.

Volt a függetlenségi pártnak egy harmadik nagy indoka is. Berlinben összejött hat országnak tizenhat minisztere s ez a sok aranyos, gyémántos miniszter ott botlott nyitott, vásárt tartott, esereherébe keveredett s vagdalta, darabolta, adta-vedte a halkán felszígati népeket és nemzeteket, mint mézáróslégény a marhahúst. Egy esomó bulgár az oroszok, egy esomó arnaut szerbnek és montenegrónak, egy esomó törököt Perzsiának, és egy esomó bosnyakot Magyarországnak és így tovább. A függetlenségi párt nem volna a szabadságnak igaz barátja s nemzetének igaz fia, ha azon berlini szerződést, melyben népek és országok fölött tartott ana nagy kötyavete meg van írva, elfogadná, szentesítné s a magyar törvénytarba beiktatná. Ha tetszik: im tagyék ezt Tisza Kálmán és éltre-halálra szerződött hívei. Magyar ellenzéknek elvtagadás nélkül, valódi magyarnak szegyenéret nélkül ilyen osztzkodásban részt venni teljességgel lehetetlen.

Nem lett vége még ma a vitának. Folytatatik még holnap is. A kormány még nem hallotta meg mind azt a sok keserű igazságot, mely ott évődik, ott dul a nemzet közérzületében s a kormány még nem állott elő azzal a sok keserű igaztalansággal, melylyel az alkotmányos jogokat eljátszani s játékaához az országgyűlés többségét s többségének utjongó helyeslést megnyerni törekedik. Hadd játszék a kormány, hadd játszék a többség. Minden játékunk vége lesz egykoron. Most még nem. Most még az ellenzéknek legnemesebb erőfeszítése is hiában való. Még nem telt be a mérték s adósok zsebhöböl, ország kinostáról nem fogyott ki az utolsó fillér. A berlini szerződést elfogadja a többség, hogy újabb ürügy legyen a bosnyák dicőséghez még novi-bazári dicőséghez is szerzeni. Idáig terjed most Tisza Kálmán nagyravágása és pártjának meghunyászkodása. Ezt a cztelt, az utolsót mindketten elfogják még érni.

Budapest, márczius 24.

A függetlenségi párt körhelyiségében ma d. u. 6 órakor Szegedváros törvényhatósági bizottságának küldötté a bizottság egyenes utasítása nyomán megjelentek, hogy a vá-

ros köszönetét Szeged ügyének lelkes támogatásáért a függetlenségi párt előtt tolni ószojják. A küldöttség tagjai a következők: Fodor István takarékpénztári alelnök, Gaál Ferenc, ker. és iparbank elnök, Rozenberg Izsó ügyvéd, Horváth Sándor, bankigazgató, Máj Filop bankigazgató, Vass Károly szeged-csongrádi takarékpénztárigazgatója, Reitzer Jakab, az ált. takarékpénztár igazgatója.

A küldöttség szónoka Fodor István előadta, hogy a kormány részéről, valamint a többi országgyűlési párt részéről is nagy részvétet és előzettséget tapasztaltak s a kormány egy évre 1.200.000 forintot fog a szegedi pénzüzetek részére folyóvát tenni, a mint e fölött ma gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszterrel végeles megálapodás jött létre. Megemlíti, hogy a miniszterelnök is a kormány részéről határozottan megígerte, hogy Szeged újra felépítésében az állam részéről megfelelő segély fog nyújtani. Végül, a küldöttség köszönetének kijelentése mellett különösen hangsúlyozá, hogy a függetlenségi párt kezdetől fogva a legmelegebb részvétet tolmácsolá ugy a törvényhozasban, mint a sajtóban.

A küldöttség tagjait Bakay Nándor képviselő Moesáry Lajos pártelnöknek bemutató, ki a küldöttség előtt kijelenté, hogy a párt, mint eddig, ugy ezental is hazafias kötelességének ismen Szeged ügyét a leghatározottabban és lelkesebben támogatni.

Ezután a bizottság tagjai magán tárgyalásba mentek s Moesáry Lajosnak külön is melegen megköszönték Szeged megmentése érdekében tett alapos felszólalást.

Konstantinápolyi levelezők írja márczius 16-áról:

Még a pestis dolgában is különbséget tesznek az osztrák-magyar hatóságok az orosz és török cikkek között. Itt is nagyobb tekintettel vannak az orosz barátságra, a török iránt pedig ellenséges szándékat tanusítanak.

A konstantinápolyi követségek által konstánlt dolog, hogy sem itt, sem az egész birodalomban egy etetlen egy pestis eset nem fordult elő. És mégis arról panaszkodnak, hogy a Törökországból vitt cikkekkel rendszeren visszautasítják, míg az oroszországiakat egy kis vizsgálat után tovább eresztik.

E körülményt az élelmes kereskedők nagyon felhasználják. Most utazott innen el négy héber kereskedő Odessába börtök, melyeknek Erdélyen és Magyarországon át szándékoznak piacot nyitni. Talán Erdély határán több gondot lehetne fordítani az efféle veszedelmes manipulácóra.

A mi a konstantinápolyban előforduló egyéb dolgokat illeti, a folytonos hadi készülődéstől eltekintve, leginkább a kenyér képezi a társadalmi zavarok alapját. Alig hogy némi rend áll be e tekintetben, már ismét a kenyérsütők strikeja esmál zavart. Két nap óta nem kapható a süttőköt kenyér. Ha valakinek nincs pénze luxus süteményekre, vagy süteményvel nem tudja pótolni a tápláló kenyert, vagy épenseggel ily szegény, hogy csak kenyére valójá akad: az nélkülözni kénytelen. Török plégma kell hozzá, hogy anyni nélkülözést szó nélkül elturni képes legyen.

Pétevárott egy titkos nyomda fedezettett fel, mely alkalommal több egyén, jelesül katona tisztek fogadtak el. Az „Univeris” pétevári levelezője e tárgyról a következő részleteket közli: „Az ugynevezett felirgázó bizottság fedezte fel ezen titkos nyomdát. Több egyén lett befogva, kiket 18 óráig vallattak. A vallomások erőszakosan eszkö-

Fogásához nyitunk. Élelmi szeroket, ágyneműket és a gyermekeket behurcoltatnak a lakókba. Asszonyok be a gyermekekhez, mert meggyűnk! kiáltottuk ekkor, s a szerencsétlen anyák eltejeve homlit és egyetmást, a szilok fel, hogy el ne vádasszassanak gyermekeiktől. Benn a lakókban ezért az igazán „szent esmálserű” volt mit hallani, míg új szerencsétleneket nem kellett fölvenni. Ilyenkor oda fordultunk az asszonyokhoz: „Ime ezeket akartuk elvosztani, hogy megmentsenék néhány butoradarat.” Szegyenkezve vallották be gyónásukat és áldatták istennel a mentőket.

Sajátosság, hogy az asszonyi természet egy nőnél sem tagadta meg magát. Akár művelt hölgy, akár polgármester, akár napszamos nő volt: egyformán megörizték a vonalmat házi tárgyaikhoz, melyek között napközben forogtak. Egész az aggódo gyöngédségig igyekeztek megmenteni kivált ily háziesszéküket, a melyekkel gazdasszonyokdusok alatt leg több dolgot akadt. Gyakran e tárgyak értéke potom, maga az eszköök haszontalan, de az asszony életsorában helyet töltöttek be, még az árviz árán sem akart tőlük megválni.

Tudok egy művelt szép hölgyet, a ki férje ismételt elvetéresére nem győzte eléggé szívünkre kötni, hogy csak egy mozarait, egy madraczait, meg egy kedvence selyemruháját mentisik meg. Egy másik asszonyt már lakiba szedttük, midőn a legelőnnebb tagjeit köztben az örömből átesepott a sivalkódásába: „Jaj, jaj, jaj, ott maradt a kávémasina.”

Az osztrák-magyar hatóságok az orosz és török cikkek között. Itt is nagyobb tekintettel vannak az orosz barátságra, a török iránt pedig ellenséges szándékat tanusítanak.

A konstantinápolyi követségek által konstánlt dolog, hogy sem itt, sem az egész birodalomban egy etetlen egy pestis eset nem fordult elő. És mégis arról panaszkodnak, hogy a Törökországból vitt cikkekkel rendszeren visszautasítják, míg az oroszországiakat egy kis vizsgálat után tovább eresztik.

E körülményt az élelmes kereskedők nagyon felhasználják. Most utazott innen el négy héber kereskedő Odessába börtök, melyeknek Erdélyen és Magyarországon át szándékoznak piacot nyitni. Talán Erdély határán több gondot lehetne fordítani az efféle veszedelmes manipulácóra.

A mi a konstantinápolyban előforduló egyéb dolgokat illeti, a folytonos hadi készülődéstől eltekintve, leginkább a kenyér képezi a társadalmi zavarok alapját. Alig hogy némi rend áll be e tekintetben, már ismét a kenyérsütők strikeja esmál zavart. Két nap óta nem kapható a süttőköt kenyér. Ha valakinek nincs pénze luxus süteményekre, vagy süteményvel nem tudja pótolni a tápláló kenyert, vagy épenseggel ily szegény, hogy csak kenyére valójá akad: az nélkülözni kénytelen. Török plégma kell hozzá, hogy anyni nélkülözést szó nélkül elturni képes legyen.

Pétevárott egy titkos nyomda fedezettett fel, mely alkalommal több egyén, jelesül katona tisztek fogadtak el. Az „Univeris” pétevári levelezője e tárgyról a következő részleteket közli: „Az ugynevezett felirgázó bizottság fedezte fel ezen titkos nyomdát. Több egyén lett befogva, kiket 18 óráig vallattak. A vallomások erőszakosan eszkö-

Fogásához nyitunk. Élelmi szeroket, ágyneműket és a gyermekeket behurcoltatnak a lakókba. Asszonyok be a gyermekekhez, mert meggyűnk! kiáltottuk ekkor, s a szerencsétlen anyák eltejeve homlit és egyetmást, a szilok fel, hogy el ne vádasszassanak gyermekeiktől. Benn a lakókban ezért az igazán „szent esmálserű” volt mit hallani, míg új szerencsétleneket nem kellett fölvenni. Ilyenkor oda fordultunk az asszonyokhoz: „Ime ezeket akartuk elvosztani, hogy megmentsenék néhány butoradarat.” Szegyenkezve vallották be gyónásukat és áldatták istennel a mentőket.

Sajátosság, hogy az asszonyi természet egy nőnél sem tagadta meg magát. Akár művelt hölgy, akár polgármester, akár napszamos nő volt: egyformán megörizték a vonalmat házi tárgyaikhoz, melyek között napközben forogtak. Egész az aggódo gyöngédségig igyekeztek megmenteni kivált ily háziesszéküket, a melyekkel gazdasszonyokdusok alatt leg több dolgot akadt. Gyakran e tárgyak értéke potom, maga az eszköök haszontalan, de az asszony életsorában helyet töltöttek be, még az árviz árán sem akart tőlük megválni.

Tudok egy művelt szép hölgyet, a ki férje ismételt elvetéresére nem győzte eléggé szívünkre kötni, hogy csak egy mozarait, egy madraczait, meg egy kedvence selyemruháját mentisik meg. Egy másik asszonyt már lakiba szedttük, midőn a legelőnnebb tagjeit köztben az örömből átesepott a sivalkódásába: „Jaj, jaj, jaj, ott maradt a kávémasina.”

Az osztrák-magyar hatóságok az orosz és török cikkek között. Itt is nagyobb tekintettel vannak az orosz barátságra, a török iránt pedig ellenséges szándékat tanusítanak.

szóval a gyermekei nem tudták, fogják-e látni a ferjét és apát. Kivergődnek-e a csolnokok a szárazra kedves terhekkel és ha kivergődnek, hol lesz a boka, mely szállást ad az apátlan gyermekeknek, vajon ott lesz-e rögtön az a kéz, mely táplálja a meők lilomait s a kinek keze nélkül ugy hajszál sem görbül meg? us ha anya, gyermekek, megtalálták is a mentő kezét, mi lesz a családfelel, kibírják-e a hullámosság a be nem vakolt falak, nem válszaga-e el az a csolnak, mely anyát és gyermekeket ment, örökre az apát ádesztől?

El kellett őket választani, el bár mennyire sajnogunk e mentési munkálat sulya alatt. Minden izületünket átjárta az a bucsuszemvártás, melyet a családfelel szentelt kedveseinek. Szemében fél örömsugár, hogy részben biztonságban látta őket: s ez örömsugár mellé az elvályás oly mely fájdalom, melynek terhe alatt könnyezni kellett a víz idegetű férfiak is.

Es hány ilyen jelenetek voltak szemtanúi, hány ilyen epizód jászott le abban az óriás drámában, mely Szegedet az áradat és omladékok vorosává tette? Nem tárczezikkel, vaskos könyv telék ki e jelenetek leírásából. S midőn e könyv készpen volna, hogy hi krónikája legyen a Szegednapok ama rémeseiményeinek: még mindig előtton állana egy feladat: kiserleteket tenni azon megkapó képek lerajzolására, a melyek a menekülés lábában és a romok között ragadták meg a figyelmet. Ilyen katasztrófnál szon maesknak, ébnek, tyuknak és malacznak is meg van tragédiája, a mely barátságosan oszát meg az emberi lakat úgy alati, ajtó mellett, udvaroni helyeit, míg gazdát és házi állatját együtt nem verte ki az ökölgöz hatalmával egy erősebb ur: a víz.

Gazdalanul boljog most háztetőről háztetőre a szárnnyas állat, nincs a gazdaszany, hogy esténként magra hítja. Egy tojást vagy a régi helyen emlékül. Maga megéreszti szárnyait, hogy átrepüljön a másik talpra, beesik. Egy emberi holttestemmel — együtt huzzák ki a vízből. Ta-

lán gazdája volt? A házörző eb is beleunt a vonitásban; hízlelve né a rabuknáló csolnoksokra, mentésért eszed. Háládatosan ugrik arcukra, esoválja farkát, midőn mellelleg úgy tárgy sorában kimentik. Pedig majd, hogy meg nem szol belőle az a lélek, mely állati ugyan, de látszik rajta mennyire ura az érzésnek.

Mindez állatok megosztották a kedvetlen vezet azzal a várossal, a melynek statisztikai adatai közé sorolva voltak. Ott vesnek földulokva, úgy éhen, csak az ártatlanság jelképei a galambok bugnak a vész és pusztulás e kísérteties világában. A víz és szél által egymásra hajszolt háztetők szalma és szemétszigetekéskéi, s az eszirt gabonamagványok biztosítják számunkra az élelmet, szárnyaik élenken haszgjáték a levegőt, s az omladékos házak ablakárányából, kacsingató néhány eserevirág zöldjelet képviselik a halál és rom e tanján, az életért és reményt.

Ugy van: élet és remény! Az a nép, mely annyit szenvedett országos hibák és mulasztások miatt, kell hogy ország által éltre ebresztésék. S ha volt nép, mely megérdemelt, hogy szita-kötöt, halak és vízi bogarak postványává ne tésésék hajlékainak irtze: a szegedi nép az. Hol a föld kerekésgen nép, mely akkora méltósággal viselte volna sorsát a legborzasztóbb csapás között. Több mint dieserni, barmuli való volt az önmegadás, becsületlenség, tulajdontisztelet ama foka, mely nem bontott rendet, nem karomkolott, nem átközödt, hanem a jellem és akaratör nagyságról tanuskodva, koldulás és zavargás nélkül irtte sorsát. Hiobbal mondta: „Isten adta, isten elvette.”

Verhoray Gyula.

kr jöve-
 4 gyer-
 s a ké-
 gyermek-
 jesen dij-
 zben hét-
 zást és a-
 félyen ki-
 fáradozó-
 eredmé-
 ez ösz-
 oltségre-
 lánynyal
 frt 13
 zas viták
 tényleg
 ft nines
 k gyer-
 a fer-
 tovább is
 ure 556
 hogy az
 an egye-
 D ó m ö-
 t egyol-
 hiányokat
 m fogad-

szósdekről
 on esen-
 248.80-ról
 tak. Ma-
 s magyar

egyen a bo-
 r 20—30
 p tájának a

si párand-
 metlett.
 petroleum

sz 680—
 80—5
 20, közép
 zab 52.

kereskedő
 ezzen ma-
 szatlatáról
 nak: „A
 ed és b e
 z árucikk
 kót most
 Kötélé-
 znek és
 eznek fá-
 kat biztos
 öök figye-
 kát sa sze-
 engedné-
 kereskedők
 gek köte-
 m á besiek
 k régi ve-

mérelge sze-
 400 rész-

f e és öst-
 szlet. A ki-
 nek közölni,
 s termény.

Börög-Orosz: Zingyisk 6
 9 óráól d.
 or. sz és d. u. 2
 u. 5 óráig
 óráig.

aza és szöl-
 717 frba b.
 otróságánál d.

nek kottókk
 40 mm. Buzs,
 covál Págsz-
 Bogdányból,
 szárolól. La-
 Meleg Mi-
 Petróvcsz-
 mm. buzával

OS
 náál
 ron
 nak.
 EF
 zában
 zám
 NT.
 pok.
 z.
 Gargoly
 Vízvári
 fűházi
 Tóth
 Körmöcszei
 Füzér
 Valndi
 Sántaházi
 zeti Ede.

fait elvigye boszniai kalandok vérmézőire és a város végül iszonyú vízedelmű kiadásainak árán ott engedje megfúladni a Tiszának reávezetett áradatában. És ez a kormány vállalja el a feladatot, hogy az elvesztett kincset visszapótolja, a romba dőlt régi Szeged helyett terem egy új Szegedet, mely művelt, vagyonos és magyar legyen, mint az előbbi volt. Milyen nehéz ezt elképzelni Tisza Kálmán kormányáról. Nero császár a félegettét Róma helyett új várost épített; szebbet, díszesebbet, ragyogóbbat, mint az előbbi volt. De Nero még nem ismerte a deficités államgazdálkodást, melyet Bosznia okkupációjával fejlesztenek utóférlhetlen tökélyre. Tisza Kálmán, gróf András Gyula, kiknek oly szükségük van Serajevó hódított birtokára, van-e valami szükségük arra, hogy Szeged városa is létezzék a magyar kormányzatnak gondviselésé alatt. Talán úgy gondolkoznak, hogy ez a két város birtoka nem is fér meg nagyon együtt. Ez nem is volna minden logika nélkül. Igaz, Szeged városa milliókat áldozott az okkupáló politikának és a kővér adóalapot megtudják becsúlni a mi kormányférfiak. De az a város, mely folyton gyarapodva emelkedett ki a nemzetellenes kormányok uralmából, nem nyújtott-e biztosítékot arra, hogy a magyar nemzet győztesen legyűri a bosnyák hódítások korszakát a Tisza Kálmán uralmának. És most Tisza Kálmán építse fel az elpusztult, szerencsétlen várost. Mondjuk hát, az ég segítése vállalatában! Mi legyünk résen és örökjünk!

Mezei Ernő.

Az észak-schleswigiek tiltakozása.

A legtekintélyesebb dán lap, a „Danveriker”, mely egyszersmind a dán kormány hivatalos közlönyének tekinthető, a következő érdekes okmányt teszi közzé, mely több mint 300 észak-schleswigi írt alá. Az okmány, mely tiltakozást foglal magában a prágai béke V. cikkje megszüntetése ellen, így hangzik:

Múlt év október havában Ausztria és Poroszország közt egy szerződés kötöttet, melyben Poroszország azon kötelezettségre, hogy Észak-Schleswignek Dánia részére való visszahagyására tárgyában a lakosság kívánásait meghallgattassanak, megszűntetett nyilatkozott. Mi azonban azt hiszik és remélik, hogy ezen kérdés, mely a dán és honfitársainkra nézve életkérdés, nem oldott meg végképen. Mindazonáltal, nehogy kétség forogjon fenn az iránt, minő benyomást tett Észak-Schleswigiek népi elszakadása Dániától megkora az észak-schleswigiekre, arra készit mintek, hogy a következő nyilatkozatot tegyék: A mi nyelvünk, szellemi létünk és hagyományaink ugyanazok a dán nemzetével. Boldogoknánk érezük magunkat, midőn Dánia alkársztét képeztük, soha nem kívántunk Dániától elválni és az volna legmélyebb gyászunk forrása és a legulsó csapás Észak-Schleswig lakosságára nézve, ha a fennemelt szerződés által végelegesen elválasztatnánk azon nemzetűtől, melyhez tartozunk.

Ezen tiltakozás legvilágosabb bizonyosságnak, mi kevésbé boldogító a német jogok alatt léte, ha 15 év leforgása alatt sem tudott Észak-Schleswig lakossága meghatározni azon kormányzattal. Hogy Elzász és Lotharingiában is hasonló hangulat uralkodik, az sem titok a világ előtt s kitudja magában nagy Németországban is mindenképpen boldognak érzi-e magát istenfő Vilmos és vas kancellária kormányja alatt.

A tiszai árvíz.

A szegedi segélyadományok kérdéséhez. En részéről egészen megnyugodom a fölfevésben, hogy a magyar nemzet vezérfelelő, a kormány kezdeményezése folytán fognak módot találni, a nagymérvű segélyadományok kérdésének célszerű megoldására nézve.

Azonban, minthogy ez a kérdés kell, hogy nem csak Szeged boldogságára, nem csak a nemzet megnyugtatójára, de a kormány reputációjára is megvisszará, s az egész résztvevő művel világ elismerésére nézve is oszkertlen, oldassék meg; okvetlen oly intézkedéseket kell megállapítani, a melyekből nem csak a cél elérhetővé, de a főnebbi indokok kielégítésére nézve is helyre hozhatlan bár háromolnék, akkor késő volna a hiányos intézkedések miatt bánkódni vagy törpöngeni.

Mindenestre első sorban a belügyminiszterium van hivatva és köteleze, ez ügyben a szükséges előintézkedéseket megtenni.

Mindenekelőtt már is, a szükséges ovatosági randszabályokat fogantossitani.

Mire nézve de a továbbiakra nézve is nekem a következő nézetem vannak.

Minthogy különböző adományok különböző egyenletek, testületektől, sőt út-otl oszlatyoktól bizonyos utasítással adnak át az illető megbízottaknak s mivel, ha ezen adományok a gyakran igen sajtóságos, mondhatni castalis szemlélt utasítások szerint, már azonnali ki is osztatnának, úgy könnyen megtörténnék, hogy ugyanazok a személyek kétszer háromszor is részesülhetnének segélyben, míg ezáltal az adományok tömege szétforgásoltatván, sokan a szerényebbek majd árnylag kevés, vagy éppen semmi adományban sem részesülhetnének.

Ezért már eleve is oda kellene a kormány-nak hatni, hogy az adományok lehető szigorúan összpontosítsanak s hogy a kiosztás módzatai, joga és körülírtjai, ideje és előfeltételei eleve is megállapítsanak.

Igen természetes, hogy a főbb nagy elvi kérdések előre nem egészen körvonalozhatók, mivel azt ma még sem a kormány, sem a szegedi hatóság, sem bárki más még nem mondhatja, hogy mennyi és milyen lesz a kár?

Mennyi és milyen lesz az adományok összege és természeté?

Mit kell ajándék adomány vagy kölcsön által segélyként nyújtani, sőt még az sem állapítható meg, hogy mi födöttesék az adományokból s mi a kormány által nyújtandó segélyből vagy kölcsönből.

Azonban, mindezt nem hátráltatja a kezdeményezés és intézkedés megtételére hivatott kormány, vagy azon testületek, nevezettek az bizottságok, vagy küldöttéségek, a mely ezen dolgok keresztül vitelével foglalkozand, eleve megalkossa s mindazon irányelveket, a melyek eleve is, vagy jobban szolva,

éppen előre kell, hogy megállapítsanak, már is megállapítsa.

Ilyen előintézkedés történt már arra nézve, hogy a menekvők a menekvők helyeken, lehetőleg a legszükségesebbekkel segítsenek s hogy közöttük készpénzbeli adományok ki ne osztassanak.

Igen helyesen történt az is, hogy a természetbeli adományok lehetőleg szétosztatnak, hogy egy helyen összehalmozódás, kárba veszés ne történjen.

Azonban sokkal inkább hiányos azon intézkedés, minthogy helyeseltetném, hogy t. i. sok menekvő helyen az ottani nemes szívű emberbarátok anélkül, hogy a segélyzendnek valódi állapotáról biztos meggyőződést szerettek volna minden előleges megfontolás nélkül osztották szét a természetbeli könyöradományokat. Mibe képest igen szükséges volna, hogy Szeged város közvérvényhatósága a természetbeli könyöradományok szétosztása körül intézkedés sikeresebb és igazságosabb megjelölése szempontjából a kormány által oda utasítsanak, hogy a természetbeli adományok szétosztására nézve a vidéki városok előjárásával vagy a bizottságokkal egyetértően tanácsdólgatva ezen ügyet elmozdítani sziveskedjen. Tudom, hogy némely menekvő helyekre mentek szegedi küldöttek, és a nevezettek helyeken állandólag kellene olyannak jelen lenniük, a jelentétebb helyekre pedig oda utasították s ott megbízható menekültelhelytesítési magokat.

Ezenlül nyilatkozást eszközölni a különböző helyeken felhalmozott vagy hiányzó készletekrol. Ezt a természetbeli adományokra s a menekvők elhelyezésére nézve.

Sokkal mélyebb horderejű s a város újra alkotására nézve sokkal messzebb kiható következményekkel jár a pénzbeli adományok kérdése.

Ezekre nézve a kormányknak okvetlen gondoskodnia kell, hogy bármi cím alatt adattak legyen a belügyminiszterium gondoskodása alá; összegyűjtetvén, kellő gyűmölcsölés elhelyezést nyújtenek.

Igy az adományok kiosztása vagy visszatartása, ha az ok nem szoroson egy bizonyos meghatározott személyre adattak, ugy mind egy helyre adassanak.

S hogy továbbá itt azok természet szerint elpártolótlanság. Nevezetesen: p. n. meghatározott felekezeti által felekezethek szánt pénzek. Bizonyos meghatározott célra adományozott összegek.

Minden meghatározás nélkül adott pénzek. Az elsőknél a beközlővés okvetlen, hogy a cél és adományozóra vonatkozó észrevételleseml történjék. Mig a harmadik pont alatt jelzett adományok egyszerűen az adományozó neve alatt beközlővelhető.

Ezért már ezen pénzkezelés bizonyos előre meghatározandó intézkedéseket követel.

De a beszállgatás s sürgetése elengedhetlen. Nálam magammal szinte két sajtóságosan meghatározott természetű s bizonyos célra gyűjtött összeg van letételevényezve s nem tudom azokat hova adni s nem érzem magamat sem a kiosztásra, sem sem az átadásra utasítottak, vagy jogostottunk.

Ami aután a pénzek kiosztását illeti, ez ismét elvi és dolgi kérdések által lesz befolyásolva. Mindenesetre kérdéseket fog felmerülni:

Adható-e valakinek, bárkinek is, készpénzbeli adomány, avagy ez a legszükségesebb eszközökben például szerszámok és anyagokban adandó ki?

Eltekintve azon kérdés megállapításától, hogy mely károk s milyen természetűek legyenek az adományokból, milyenek országos segélyből s milyenek kölcsön által orvoslóva.

Első sorban már előtérbe tolni azon kérdés megoldása, hogy vajon elegendő-e a közadakozás bizonyos célok elérésére, kell-e ahhoz s mennyi államssegélyt eszartolni?

Ehez a károk pontos felvétele, lekiszimertes meghatározása szükséges tekintettel a segélyzend előző és jelen állapotára.

Mindezek oly kérdések a melyeknek egy része később következik be, de egy része már is sürős elintéztés követel.

Az azonban mindenesetre, hogy pedig igen sürősön megállapított, hogy mily szervezetet nyerjen a becselő és segélyző bizottság?

Éttől sok függ, ez az adakozások további folyamatát is némileg elmozdítja.

Epen ugy befolyással van azokra a begyűlt pénzek határozott nyilatkozata, azok elhelyezéseinek és kezelesé kérdéseinek eleve való megállapítása s mindezen intézkedéseknek pontos közzé tétele.

Itt nem szabad azt képzelnünk, hogy erre még majd ráérünk, ezzel már eddig is kár volt kézni.

Minden pillanatnyi késedelem lohaszta az ügy iránti részvétet.

Az európai művelt társadalom a mily gyorsan tudomást vett a veszélyről, oly gyorsan fog tudomást venni intézkedéseinkről s úgy fog bennünket elítélni, ha rosszul intézkedünk vagy elhanyagoljuk az intézkedéseink megismertetésére szolgáló nyilvános közzé tételt.

Bakay Nándor.

A vész Szegedről és vidékéről lejjebb vonuit, s ugy látszik, hogy a Tisza legalsó részét Nagy-Beeskerek, Elemér és Tittel környéket fenyegeti. A kormány a titeli és nagybeeskereki társulat részére, mely utóbbi területén Elemér fekszik, az alábbi táviratok alapján 4—4 ezer forint előleget utalványozott a kormánybiztosok kezéhez.

Egy közömlat lap szerint a kormány most a szegedi körülférés munkálatait vállalkozónak szándékszik kiadni.

A közlekedési miniszterhez ma a következő jelentések érkeztek:

Nagy-Beeskerek márc. 23. 7 óra 30 per este. Tegnap megszemléltém az eleméri társulat töltésait. E társulatot még mindig vesztély fenyegeti, a három napos dűhögőn orkán nagyon rongálja az egyik vonalat, de erőlyesen dolgoznak. A töltéseket az árvíz alacsony és rozó állapotban találták, csak az erőlye védelemnek köszönhető, hogy a víz, mely őket meghaladta és 24 óráig folyt rajtuk, melyekről felfogattott, most a vesztély helyek lehetőleg erősítvették, de még sok a munka, melyet közérővel mind teljesíteni nem lehet, sok vándaryag szükséges. A társulat már nem győzi pénzrel, adtunk kérés számára 4000 forint előleget. Hertelenly korm. bizt.

Tittel, márc. 24. 7 óra reggel. Rendkívüli keleti vihar 2 nap óta szakadatlanul rongálja a töltéseket, óriási hullámok átszapták már a 2. és 3. öblözeti töltése. Az éjleli munka nagyon nehéz, vihar elolja a fályákat és lámpákat. A hullámverés olyan erős, hogy csak a legbuzgóbbid példák bírja a munkásokat kitartásra. Sem pénz, sem erő nem kímélke a töltések fentartására, de 2 és 3-ik öblözeti töltés — a jelenlegi vihar mellett — már csak a sors kezében van. Az utalványozott és még fel nem vett 4000 forint a legközelebbi kifizetésre alig elegendő, kérek további 4000 forint rendelkezésre bocsátást. Nikolics.

Március 24. délután Szentes Szentesi 0.06, a Fehér-Körös Gyulánál 0.04, a Fekete-Körös ugyan ott 0.02 és a Maros Aradnál 0.04 méterrel apadt. A Tisza vizszintje Szegednél változatlan.

A szegediek segélyzése.

A belügyminiszternek eddig, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, begyűlt összesen 477.529 forint 31 1/2 kr., továbbá egy 1000 forintos földterhelmentesítési kötvény 23.321 márká, 14.700 frank s különböző arany és ezüstpénzek.

A budapesti zsidó hitközség a szegedi zsidó hitközségnek 3000 forintot szavazott meg.

A budapesti angol társalgókör április 3-án a fővárosi vígidő termeiben Monson Edmund angol, Ball I. Jenő északamerikai konzulok s Vambéri Armin egyetemi tanár védnősége alatt a szegedi vízkárosultak javára ének, zene és angol szimfóniával egybekötött zárkörű táncmulalmat rendez. Jegyek Rózsavölgyi és társánál kaphatók; családilag 5 forint, nem tagok számára 3 forint tagok számára 2 forint. A felhívítéseket a jótékonykedő tekintetűből utólagosan nyugtatványozni fogják.

Czegledről írják nekünk, hogy ott a 22-én a daleyett daleyett rendezett a szegedi károsultak javára. Az estély kitünően sikerült, a program, bevégezete után, mely a daleyett énekeiből s Forgács Endre alkalmi költeményének elszavalásából állt, tánc következett, mely elartott körül 2 óráig. Jelen voltak itt dr. Csurgai László, Tiszt Szabó Lajosné, Póchy Ida, Csorgai Zsuzsika, B. Molnár Lidia, Belloni Mária sár. Említésre méltó, hogy a zenészek keresték felét adták a vízkárosultak javára.

Egyszersmind helyre igazítjuk egyik czegledi tudósított levele nyomán egy minapi közlésünket. Azt írjuk volt, hogy a czegledi ipartanműhely vezetője oly szegedi elszegényedett vagy árva leányt vette fel díjtalanul az intézetbe négyet, kik 12-ik évet még be nem töltötték. Ellenkezőleg éppen olyan leányok vehetők fel az intézetbe, kik a 12. évet már meghaladták, mivel az ott tanított szövő, gyapjú-haringszövő vagy szalmakalafon-ipar bizonyos testi fejlettséget kíván a növendékektől.

Szarvasról jelentik, hogy ott a vészbizottság tagjai mint segélybizottság alkulván, hátról-hátra járnak a szerencsétlenek számára adományokat gyűjtieni. Az egyletek jó példával járnak elől: a takarékpénztár 300 forint, a növeglő 100 forintos összegetek szavaztak meg a szegedieknek.

A putnoki műkedvelők és a 29-én a Vám vendéglő termében műkedvelő előadást rendeznek. A jövedelem a szegedi károsultak javára fordítatik.

Adáról írják nekünk, hogy a város közséi képviselése 2000 forintot ajánlott fel a szegedieknek. Az adán levő menekültek teljes ellátásban részesülnek. A gyűjtések a lakosság közt egyre folynak.

Egerből írja levelezőnk, hogy ott a szegediek javára a 22-én bazárul egybekötött vitalgom volt a kaszinó nagy termében. A szép mulatság mintegy 200 forint jövedelmzett. A városban élők mozgalom uralkodik a jótékony cél érdekében. A kibocsátott levelek eddig több begyűlt 1000 forntal.

A külföldi mozgalmakról jött jelentéseket az alábbiakban foglaljuk egybe:

Londonból jelentik, hogy a walesi herceg udvarmester a következő levelet intézte gr. Károlyi nagykövethöz: „Mariboroughhouse márc. 19. 1879. Kedves gróf Károlyi! A walesi herceg által utasítva vagyok Önnek 100 Guineát küldeni, mint ö kir. fensége ajándékát a rettenetes árvíz által Szegeden és más magyar helységekben sújtott szenvedők segélyezésére. A walesi herceg kívánatára felkérem Önt, hogy ö fensége meleg rozkonzenzt a mondott vidék károlyított irányában honfitársainak jelentsék ki, s hogy Excellenciának méltóztatssék őket biztosítani, miszerint ö kir. fensége nem felejtette és soha sem felejtendő el azon meleg és szívelyes fogadtatást, melylyel Magyarországban 1873-ban találkoztunk. Fogadják stb. Probyn.”

Londonban újabb adakoztak: Derby 50 font, a westminsteri hg. 50 font, Schoolbred és társa 50 font, Barley és társa 50 font, Scott Sámuel 52 font, a londoni főzséte (második gyűjtés) 128 font.

A londoni segélyző bizottság első gyűléséről a „P. L.”-nak a következőket jelentik:

A lordmayor a gyűlést megnyitván, kijelenté, hogy nagy öröme szolgál a jótékony angol közönység adományait át venni. Rendkívüli eset, hogy alig egy hét alatt 7500 font (75.000 forint) gyűljön egybe. Reméli, hogy a pénzt a magyarok oly értelemesen fogják átvenni, melyben az adatok s helyesen használják fel azt. Jelenti, hogy már 3000 fontot Tisza miniszterelnöknek elküldött.

Károlyi gr. Szeged és Magyarország nevében köszönetet mondott a lordmayornak és az angol népnek. Nagy örömmel fogadta a walesi herceg levelet, kinek a szerencsétlenek iránti jóakaratu érdeklődését ottthon nagyra becsüli. (Tetszés). A szerencsétlenek mérvé roppant nagy a nagy közönet illeti a lordmayort, hogy a legelső szökletre már a gyűjtés egyik részét elküldte. Minél gyorsabb a segély, annál nagyobb a hatás. Javaslja, hogy az eljárás hasonló módon folytassák. Rotschild kérdi, hogy helyi bizottságok alakultak-e a segély kiosztására? Károlyi azt feleli, hogy a kiosztásról a kormány gondoskodik. Szegeden és egyéb helyeken nagy összegeket lesz szükség a szétmolott házak helyreállítására. A begyűlt pénz most még nem fordították erre. A miniszterelnök felől a parlamentnek a segélypénz helyes felhasználásáról Rotschild megjegyezte, hogy a bizottság örömet hallana új részleteket a nagykövettől a szerencsétlenségre vonatkozólag. Károlyi azt felelte, hogy a lapok által közöltéknél újabb híreket n-m tud, de táviratozni fog Budapestre ilyenekről. Ezután elhatározták, hogy újra 3000 font sterlingt küldenek a magyar min. elnöknek. Az újabb adakozások közül fölemlítendő Schwanze 50 font, lord Bloomfield 35 font, Loibl 25, Reuter b. 20 font.

Párisból írják, hogy a Temps című lap a következő felhívást intézi a lakossághoz: Szeged városát a Tisza kárhadása elpusztította; 80000 lakos menhely nélkül van. A mi 1870—1871-iki szerencsétlenségünk alatt a magyar nemzet számos tanubizonyosságát adta rokonzenyének: bőkezűen támogatta Németországban foglyul esett katonáinkat. Elkeresztet a pillanat, hogy megmutassuk nekünk hálánkat, a szegedi árvízkarosultak segélyére jövi.

Azról értesülünk, hogy francia-magyar bizottság alakul alkírsítok eszközölni. A politikai, lordalmi és művészeti tekintélyekből álló bizottság holnap este alakul meg végelesen. Sietni fogunk közölni tagjainak névsorát és közleményét, melyeket szives lesz hoznánk intézni.

Az Osservatore Romano gyűjtést nyitott a szegediek számára és a lap élen közzételt meg szavakban irt felhívást intéz a rómaiakhoz, hogy köveve a pápa példáját, járuljanak a szerencsétlen magyar testvérek sorsának enyhítéséhez.

Berlinből jelentik, hogy Molke tábornagynak szándéka magánkörben előadást rendezni a szegedi károsultak érdekében. Az előadásban egy kiváló berlini színész nagyobb költeményt fog elszavalni, s aztán maga a tábornagy kezd meg a gyűjtést.

A fővárosi segélybizottságban ma Kammermayer polgármester jelenté, hogy Dr. Neuhoffer János Szegedre utazott vasházakkal. Az illó laktaiban összegyűlt nagyszámú menekültek felett a felügyeletet rendőrök fogják gyakorolni, az elhelyezettek nyilvántartását pedig adóbiztosok eszközölik. Richter Ede Emil a fővárosi segélybizottsághoz 1945 forint 60 krt küldött be, mint második gyűjtésének eredményét. A szegedi pénzügyteltek küldöttése ma a polgármesternél tiszteltet, megköszönni a fővárosi előzetes s fáradságát. — Tekintettel a királyi elhatározására, mely szerint az ezüst menyegyző alkalmából tervezett kivilágításra szánt összegetek a szegedi árvízkarosultak javára kívánja adományoztatni, a fővárosi segélybizottság elhatározta, hogy felhívást intéz a fővárosi közönséghez, melyben a király eme leiratáról értesíteni s egyszersmind felkérni fogja, hogy a kivilágításra szánt pénzt, bármely esetly legyen is, a főv. segélybizottság útján az árvízkarosultak javára juttassa. A kérelem, melynek szerkesztése Matuska jegyzőre bízatik, 15,000 példányban fog kinyomtatni, s részint kifüggesztve, részint pedig házakba fog küldetni. — Trizió Mihály bereyítő-újfalusi kántor egy szegedi 8—13 éves leányt hajlandó felfogadni felnevelés véget s egy 14—18 éves szegedi egyént pedig hasonló czélból szolgálatába fogadni. — A fővárosban sajtó közönségen tartózkodó menekültek közül a miniszter felhívása folytán a fővárosi segélybizottságnál eddig 74 jelentkezett. — A központi bizottság titkára Iránka jelenti, hogy a noyeget megvárásából Szegedre utazott Adlerné asszony tudatja vele, miszerint a népkönyvtár felállítására Szegeden ehető szükségé válna, e czélból több tüzelőly évközlésre van szüksége. Ráth polgármester indítványozta tehát, hogy a fővárosnál összegyűlt segélypénzek egy része tüzelőly s evőkeszletek beszerzésére fordíttassék, s azonnal Szegedre küldessék. A bizottság ez indítvány értelmében határozott.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előzeteskedő, kiknek előzeteskedő a legelső feljebb leír, hogy újabb megrendeléseiket a legelőbb megtenni méltóztatssanak.

Lapunk előfizetési ára:

Ápril óra	—	1 ft 80 kr.
Ápril—június	—	5 ft — kr.
Ápril—szeptember	—	10 ft — kr.
Ápril—december	—	15 ft — kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizetői nevének, címének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán a utóiratot kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetés a hó bármely napjától fogadunk.

Régi előfizetőink legelőbb zserubben cselekeszenek, ha czimzsalagukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalunk.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés” kiadóhivatalába (hímző utca 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala

rolni, az elhelyezettek nyilvántartását pedig adóbiztosok eszközölik. Richter Ede Emil a fővárosi segélybizottsághoz 1945 forint 60 krt küldött be, mint második gyűjtésének eredményét. A szegedi pénzügyteltek küldöttése ma a polgármesternél tiszteltet, megköszönni a fővárosi előzetes s fáradságát. — Tekintettel a királyi elhatározására, mely szerint az ezüst menyegyző alkalmából tervezett kivilágításra szánt összegetek a szegedi árvízkarosultak javára kívánja adományoztatni, a fővárosi segélybizottság elhatározta, hogy felhívást intéz a fővárosi közönséghez, melyben a király eme leiratáról értesíteni s egyszersmind felkérni fogja, hogy a kivilágításra szánt pénzt, bármely esetly legyen is, a főv. segélybizottság útján az árvízkarosultak javára juttassa. A kérelem, melynek szerkesztése Matuska jegyzőre bízatik, 15,000 példányban fog kinyomtatni, s részint kifüggesztve, részint pedig házakba fog küldetni. — Trizió Mihály bereyítő-újfalusi kántor egy szegedi 8—13 éves leányt hajlandó felfogadni felnevelés véget s egy 14—18 éves szegedi egyént pedig hasonló czélból szolgálatába fogadni. — A fővárosban sajtó közönségen tartózkodó menekültek közül a miniszter felhívása folytán a fővárosi segélybizottságnál eddig 74 jelentkezett. — A központi bizottság titkára Iránka jelenti, hogy a noyeget megvárásából Szegedre utazott Adlerné asszony tudatja vele, miszerint a népkönyvtár felállítására Szegeden ehető szükségé válna, e czélból több tüzelőly évközlésre van szüksége. Ráth polgármester indítványozta tehát, hogy a fővárosnál összegyűlt segélypénzek egy része tüzelőly s evőkeszletek beszerzésére fordíttassék, s azonnal Szegedre küldessék. A bizottság ez indítvány értelmében határozott.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előzeteskedő, kiknek előzeteskedő a legelső feljebb leír, hogy újabb megrendeléseiket a legelőbb megtenni méltóztatssanak.

Lapunk előfizetési ára:

Ápril óra	—	1 ft 80 kr.
Ápril—június	—	5 ft — kr.
Ápril—szeptember	—	10 ft — kr.
Ápril—december	—	15 ft — kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizetői nevének, címének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán a utóiratot kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetés a hó bármely napjától fogadunk.

Régi előfizetőink legelőbb zserubben cselekeszenek, ha czimzsalagukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalunk.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés” kiadóhivatalába (hímző utca 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala

ÚJDONSÁGOK.

— március 24.

— Lapunk mai száma a t. o. mellékletének tartalmazza: A muzsika-művelő társaság. Országgyűlés. A szegediek segélyezésére. Közgyűlés. — Lapunk mai száma a t. o. k. mellékletének tartalmazza: Thaly Kálmán beszéde. Novák Gusztáv beszéde. Iradalmi társaság. Legújabb találmányok. Az emberiről.

* Időjárás Budapestben. Hűdég havas. Homóré állás + 3 R.

— Személyi hírek. A királyné Irlandból már megindult hazafelé, a szerdán reggel érkezék Bécsbe. — Gusztáv svéd trónörökös a meg Beszél Budapestre érkezett, s innét azonnal tovább utazott Bukarestbe. — Várady Gábor a képviselőház alelnöke, ki jelenleg M. Szigeten időzik, súlyosan megbetegedett. — Dóczy Lajos közigazgatási tanácsos tegnap eljegyezte Mayer Ilonát, Mayer bécsi bankár leányát. — Zubovics betegségeből már annyira feloldott, s ma este Bécsbe utazott. — Paucser felhátrvári püspök ünneplési beiktatása husvét után lesz. A fehérmegyei papság nagy előkészületeket tesz az ünneplésre. — Hunfalvy Pál ki a szépsz szombati kerület választói előtt a napokban tartja program beszédét, ma visszaérkezett a fővárosba.

— A portugál király és a szegedi szerencsétlenség. A napokban Lisszabonból egy helybeli könyvomatlap ismerőse a királyi palotából levelet kapott, melyhez azon távirati másolata is mellékelve volt, melyeket Don Luis portugali király Budapestre az szegedi árvízre vonatkozólag. E hó 12-én és 13-án ugyanis több sürgyönt küldötték a királynak Budapestre az árvízre vonatkozólag, hogy az éjleli órákban is elkerülje vonhatlan jele azon érdeklődésnek melylye a Koburg hercegi családól származó hű fejedelem Magyarországi iránt viseltetik, hoi atyja Don Fernandó a magyar nevelésben részesült. Nem mulasztjuk el felemlíteni azt is, hogy a fiatal király a magyar nyelvet teljesen bírja s hogy a magyar iradalm iránt folytonos érdeklődéssel viseltetik.

— Új fogházépület. A királyi főügyesség egy a Rákoson építendő nagy fogházépület tervezetét nyújtotta be az igazságügyi miniszterhez. A tervezetet Sonheiti Ferenc építész készítette. Az épület a csillagrendszer szerint — párositva a pavillon stílusú építeték — hol a hivatalnokoknak is leendő lakások. Az egész épület körülbelül egy millió forintba kerül.

— A zsidó templomorgonaja. A budapesti irt. hitközség vasárnapi közgyűlésén oly kérdést is megemlítették, mely a budapesti zenéről közönséget egy mérben érdekelndi. Dr. Morgenstern Sándor községi képviselő fel szólalt az irt. templomban levő orgona tárgyában. Előadta, hogy az orgona Budapestre a legjobb és valahányszor orgonaváros jön Pestre, a közönségek óhaja ott hallani. Ez pedig vagy éppen lehetetlen, vagy csak nagy nehézségek után történhet eddig meg. Utal Lohr- és Saint-Saens eseteire, a mikor csak nagy protectio és Liszt Ferencnek különös kérelmére engedtetett meg, hogy a művész az orgonán játszhatott. Tekintve, hogy csak komoly egyházi zenéről, és hogy nem entré melletti produkzióról van szó, a zenészek érdeke szempontjából kéri az előjáróságot, miszerint határozatilag mondja ki, hogy az irt. hitközség orgonáját illyenmó orgona-próbákra készséggel át fogja engedni. Az előjáró választ kielégelven, hogy a hitközség tagjai közt s tárgyban nézetkülönbség merült fel, mindazonáltal kinyilatkoztatta, hogy orgonaművészeknek, ha a templomi orgonán ismerősök előtt játszani kívánnak, az erre való engedélyt készségesen megadandja. Dr. Morgenstern a választ tudomásul vette, egyszersmind az orgona jelenlegi rongált állapotára utal s kéri, a hangszert külföldi orgonagyáros által gyökeresen kijavíttatni. Ez indítvány az illető bizottsághoz utasított.

— Onglyi ország. Szórapatakról írják nekünk Bodor Imre első jogtanuló, ma (23-án) reggel viradóra szíven löté magánál. Onglyi országának oka mint mondják reménytelen szerelm.

szükségnek a ajánlati
urnak,
kura-
koron-
fik uni,
gett át-
adhas-
szült most
1.20 - 68
1.60 - 92
1.30 - 68
1.60 - 90
szék
-25 - 10
2.90 1.40
3.50 1.80
3.90 1.65
4.50 1.80
1.50 - 55
2.50 - 98
2.90 1.25
2.90 2.90
-95 - 45
-92 - 45
1.80 - 92
3.50 1.60
2.80 1.45
3.50 1.65
4.20 1.90
4.60 1.95
5.50 2.20
6.90 2.90
7.50 3.30
reton, ká-
ráló 35 kr.
r. M. Eg-
nem esz-
sak 24 kr.
szekendők
k 35 kr.
proge-kendők
megszere-
nek a több
datis által
vartok
si állomást
jen
nek
észlet-
sok he-
keresen
gyvas,
szvény,
nyakcs,
naau,
ffris-
bőtel
el a
ónál
k
tekéből
ott
k
es
elje
10
0
3
0
4
2
akre
at-
nak

Az „Egyetértés“ első melléklete.

— 83-ik számához. —

A muszka-német tollharc.

A muszka sajtó heves támadásai Németország ellen mindaddig a berlini lapok által ignoráltak. Ezen hallgatás az egész világnak feltűnt, annyival inkább, mert Bismarck herceget mindenki úgy ismeri, mint olyan férfit, ki nem igen szokott bántalmakat szárazon hagyni és hallgatva zsebre tenni. Sokan már azt is gyanították, hogy a muszka lapok bizonyos spanyollal szolgáltak egy Muszka- és Németország között fennálló titkos egyetértésnek, mely mögött Bismarck és Goresakoff kézenyelen igazgathatják Európa sorsát. Most azonban a lipsei „Grenzboten“ című hetilap, melynek mind a három főszerkesztője, Freytag, Gustav, Blum Hans — a szabadságharcú Blum Robert fia — és Busch, a „Buch vom Bismarck“ szerzője, kiket Németországban Bismarck komondorainak neveznek, minden perczben kész lüszertörni a német kancellárért, végre felszólal egy esápassal igyekszik a muszka lapok mérges esalohást elnémítani.

Ezen cikk egész Európában nagy feltűnést okozott. Ebben párhuzamosan vannak azon szolgálatok, miket Német- vagy is helyesebben Poroszország tett Muszkaországnak, azokkal, melyeket Muszkaország tett Poroszországnak. A cikkíró azt igyekszik bebizonyítani, hogy a számadás a két állam közt nem csak ki nem egyenlítő, hanem Poroszországnak még egy kis többlete van. A deductio majdnem ösödike meggy vissza, egész 1806-ig a titulusi békekötésig.

Mennyire van igaz a „Grenzboten“-nek és vajon azon szolgálatok, miket Németország Muszkaországnak tett, noha számadás néve talán túlhaladják a Muszkaország által tett szolgálatokat, épp oly fontosak-e, mint az utóbbiak, erre nézve a lapok véleménye meg van osztva.

Az osztrák lapok majdnem egyhangulag Busch — a cikk szerzője — mellett nyilatkoznak, a francziák közül a „Temps“ Waddington és a „Journal des Debats“ Say Leon lapja is hasonló értelemben vannak, de már az olasz és az angol lapok, sőt a francziák legnagyobb része, jelszót a „Republique française“, a „France“, a „Constitutionnel“ és majdnem valamennyi szélső republikánus lapok Muszkaország mellé sorakoznak, amennyiben a Grenzboten cikkét és Bismarck herceg politikáját bönczék alá veszik.

A Republique française jelszót a „Journal des Debats“ tündája meg azon kifejezésért, melyet Bismarck hercegre alkalmaz, ki „optimus francicus“ nevez. Nevezetesen a „Republique française“ kifakadásai egy általa ugyan meg nem nevezett, de epithetonai által félreismerhetlen europai államférfi ellen, mivel Bismarck herceg legújabb időben szövetségre lépett: ezen „exfordalamb“ ugymond a franczia lap, „kit in die“ felakasztotta, de ki most fejdelem határtalan bizalmat bírja, ki újabb időben nevezetessé tette magát borralval politikája által, Németországnak saját házára kára szolgál és míg ezen hazája érdekeit tudja előtérbe, csak is Németországot mozdítja elő.

Ezután azt kéri a „Republique française“, midőn állított azon szolgálatok, miket Németország Muszkaországnak tett és vajon akkor is midőn Németország semleges maradt, ha Muszkaország megátalmított, nem volt-e Németország nagyobb haszna abból, mint magának Muszkaországnak, elhellen Muszkaország semlegesége három ízben meentette mag Poroszországot: a Luká tó 1865-ben és a schlewig-holsteini, 1866-b. az osztr. és 1870-b. a franczia háború alatt. Ha Németország a krími hádjárat alatt Muszkaországgal ellen lépés is, az eredmény nem lett volna más, mint költségek volt, t. i. Muszkaország Fekete-tenger feléi utalmának megsemmisítése. Tovább egy hatalom sem akart m-nai. Ellenben a Muszkaország Dánia mellett nyilatkozik, akkor Franciaország és Anglia soha sem engedik meg Dánia megszökését. Ha Muszkaország feleli méltó haragját Ausztria ellen és 1866-ban a szent szövetség két tagja közt Ausztria mellé áll, mi akkor talán hasznára lehetett volna Muszkaországnak, akkor Bismarck soha sem teremtethi meg Németország egyességét. Mennyit nyerhetett volna Muszkaország III. Napoleonnál, ha nem marad semleges, hanem Franciaország mellett nyilatkozik, az könnyen képzeltetni.

Az osztrák „Diritto“ azon észrevétel teszi, hogy Bismarck lapjai most azért válszolnak a muszka támadásokra, mivel már senki sem ellenzi Ber-
linben Bismarck lépéseit, mióta Roona volt had-
ügyér meghalt. És a Grenzboten és Börsen Zeitung felépülése oda mutatnak, hogy a német eszárú egészségégi állapota tetemesen rosszabbra fordult, mert ha Vilmos eszárú még rendelkezhetnék testi és szellemi tehetségei felett, ki tudja, nem vonná-e kérdőre kancellárját a sógora kormánya ellen in-
tett támadásokért.

Az angol „Morning Advertiser“ Schiller Fi-
e-sojából idéz egy mondatot: „Fiesco gyalázat
nem szolgálhat arra, hogy Calagnot emelje, ha-
nem csak arra, hogy emberiség sulylyessze.“
Ezen mondatot az Advertiser Német- és Muszka-
ország alkalmazzá, hol a zsarnokság, noha más
alakban, semmivel sem szenvedhetőbb mint Muszka-
országban. Bismarck hercegre csak most válik
meg Muszkaországtól, mivel azon meggyőződésben
van, melyet egész Európa oszt, hogy a muszka
kormányt azóta, mióta a nihilismus oly órási
mérveket öl, hogy hullámait már a trón lábait
mossák, nem lehet többé állandónak tekin-
teni. De — folytatja — kivéven Anglia kormá-
nyát — hol létezik e perczben Európában egy
kormány, mely az állandóság jelleggel bír? Ezt
tudják Európa kabinetei és ez az oka, hogy val-
óságos, benső és állandó szövetezek meg sehol
sem jöttek létre és Németország maga is jöhet
oly helyzetbe, hol szövetségekre lehet szüksége, de
alig fog mást találni mint Ausztriát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A ház ma a függőben maradt költsé-
gvetési tételek tárgyalása után, — a
berlini szerződés bevizsgálására tárgy-
ban beadott törvényjavaslat tárgyalásába
fogott. Perényi Zsigmond br. előadó
ajánlotta a háznak a trvjavaslat bevizskle-
lyezését. Errel nem tudta indokolni ana-
nak szűségességét és jogosultságát. Az elő-
adó azon állítása ellen, — hogy a berli-
néhez hasonló nemzetközi szerződések ál-
talánosságban nem tartoznak a parlament
elő, — az ellenzék zajosan tiltakozott.
Utána Eötvös Károly emelt szót. Eötvös
a tárgy komolyságához képest, komyan és
higgadtan szólt. Kifűző beszédét, —
mely érvokban és eszmékben új és gaz-
dag volt egyaránt, — nagy figyelemmel
hallgatta a ház minden árnyalata. Beszéd-
végen indítványt nyújtott be a bevizskle-
lyezés ellen. Ezután a kormánypárt egy-
eddig ismeretlen tagja, Ormay Károly

kelt a berlini szerződés védelmére. Majd
Szilágyi Dezso szólalt fel — s mint
mindig, most is rendkívül éles kritiká alá
vette a javaslatot. Szilágyi adott be szűke
egy indítványt. Az utolsó szólt Tisza
Kálmán volt, kinek sikerült néhány hang-
zatos frazíssal pártját ismét éljenzésre bírni.
II.

A képviselőház ülése márcz. 24-én d. e. 10 órakor.
Elnök: Gyhegy Kálmán.
Jegyzők: Horváth Gy. Baross G. Mol-
nár A.

A kormány tagjai mind jelen vannak.
A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván ész-
revétel nélkül hitelesítettik.

Elnök bemutatja Róza Lajos és társai vegye-
zeti gyártalajdonosok kérvényét a kisajtoltt borsepró
után kivendő szeszdó tárgyában.

A kérvényi bizottsághoz utasították.
Tisza Kálmán miniszterelnök a szegedi kir-
törvényszék területére nézve az árvíz folytán szű-
kessége vált igazságszolgáltatási rendkívüli intézke-
dekről szóló szentesített törvényczikket teszi le a
ház asztalára.

Kihirdették a hasonló kihirdetés végett át-
küldeték a főrendiházhoz.

Tárgyalás alá vétének a pénzügyi bizottság
jelentései, Degre Alajosnak a väzi siketnéma in-
tézeti segéd tanárak fizetés felmérése és Zi-
linszkynek a népevelési szükségletnek 670,000
frtóról 800,000 frtra emelése tárgyában. Mindkét
jelentés elfogadták; e szerint a segédtanárokról
fizetés iránt a miniszter a jövő évi budgetben
felveszi a szükséges összeget, a népevelési szű-
kességre pedig pótlag 70,000 frt szavazattal meg.

Csatár azon indítvány, hogy a Curia által
alkalmazott irodatyzek lakbère 150 frtóról 200 frtra
emeltessék, a pénzügyi bizottság javaslatára el-
vetették.

Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter be-
nyújtja az államköltségvetésről szerkesztett tör-
vényjavaslatot, kérvényt az a pénzügyi bizottsághoz
utasítva.

A pénzügyi bizottsághoz utasították.
Tárgyalás alá vétetik a berlini szerződés be-
vizsklyezéséről szóló trvjavaslat.

Perényi Zsigmond br. előadó elfogadásra
ajánlja a javaslatot.

Eötvös Károly: Maga és elváratai rész-
éről egy határozati javaslatot terjeszt elő, mely-
ben kéri a házat, hogy a berlini szerződés be-
vizsklyezéséről szóló törvényjavaslatot utasítsa
elő. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Azt se tudom-
sul ne vegye, se el ne fogadjá, helyesléssel azon
törvényjavaslathoz hozzá ne járuljon. (Helyeslés a
szélső balfélől.)

O és elváratai egy vélekednek, hogy tilta-
kozní kell az alkotmány és alkotmányos szellem
s általában a nemzeti jogoknak azon nyílt és vi-
lágos megsértése ellen, mely ezen törvényjavaslat
tárgyának a berlini szerződésnek keletkezése és
annak időelőtti végrehajtása által a magyar alkot-
mány ellen elkövetették. (Helyeslés a szélső bal-
félől.) Törvényhozi kötelesség ellen állni azon ki-
sérleteknek és azon törekvéseknek, a melyekkel a
nemzet érdekeinek meg nem felelő külpolitika és
nemzetközi szerződés az nemzetre és az országra
mintegy rákényszerítettek. (Élénk helyeslés a
szélső baloldalon.)

Abban a vélekedésben van, hogy fel kell
emelni szavukat ugys, mint a párt tagjai, ugy is,
mint a magyar nemzetnek lui fia. (Élénk helyes-
lés a szélső baloldalon.) Fel kell emelni szavukat
a nemzetközi jog igaz elvnek azon sértele ellen,
mely a berlini kongressuson elkövetették. (Élénk he-
lyeslés a szélső balon.) Fel kell emelni szavukat a
be nem aratkozás elvnek védelmére a nemzetek
önrendelkezési jogának védelmére. (Élénk helyeslés
a szélső balon.)

Nem bízattja magát azon reménynek, hogy
ezuttal fellépésüknek gyors és biztos sikere leend,
nem bízattja magát azon reménynek igen sok kör-
ülménytel fogva, melyek közül egyet a központi
bizottság előadója már felhozott.

Felhozta azt, hogy a berlini szerződés és az
azáltal teremtett helyzet már alkalmas és nem
alkalmas időben annyiszor megvitattott, annyiszor
tárgyalatott itt e házban és annak falain ki-
vül is, hogy ma már annak ez asse érdemleges
tárgyalása a felesleges munkák közé tartozik.

O mines e nézetben; ó azon nézetben van, hogy
valahányszor a nemzet érdekeiről, a nemzet jogainak
és alkotmányának sérlelméről van szó, minden
idő alkalmas, hogy az ellen tiltakozunk. Minden
időpontot, minden alkalmat meg kell ragadni,
hogy a nemzet jogait, alkotmányos érdekeit erő-
teljesen hangsúlyozzák. (Helyeslés a szélső bal-
oldalon.)

Elismeri, hogy e kérdéssel annyit foglalko-
zott már a közvélemény s a berlini szerződés kelet-
kezése sa általa teremtett helyzet annyira utóná tette
már magát a nemzet előtt, hogy szinte a bátorságunk
egy bizonyos neme kell, hogy meg ma a berlini
szerződésről, az az által előidezett helyzetéről és annak
következményeiről beszéljünk. S pedig akkor, mid-
őn igen súlyos tények már a baszdénel sok-
kal hangosabban hirdetik azon szerződésnek s az
annak megkötésében nyilvánuló törekvéseknek
helytelenségét. Bizonyos az, hogy a nemzet a ber-
lini szerződés és ezen törvényjavaslat irányá-
ban némileg elfásult. A közérzet nem olyan
élénk, a közvélemény nyilatkozata nem olyan
éber és hatalmas, minő hason természetű
törekvések ellenében csak két évvel ezelőtől is
volt, s mint a minőnek lenni óhajtán és szű-
kességek tartána. Azon nézet volt gyökeret a
nemzetben, — ugy látszik — hogy a törvényhozás
és annak tagjai bármint csinálnak is, bármint erő-
tesztenek is, többé a megvolyt helyzetet változ-
tatni képesek nem lesznek. Azon nézet volt gyö-
keret a nemzet némely rétegeiben, hogy a kor-
mány és annak hatalma sokkal erősebb, mintsem
mi képesek lehetnénk a helytelennek, szélszerű-
lennek károsnak, sőt a jövőre nézve veszélyesnek
tartott kormánytörekvéseket megátalmítani. Fájdalom,
a látszat csakugyan ez. O magja is erősebbnek
tartja a kormány hatalmát e téren, mint azt ezél-
szerűnek véli. De nem azért tartja erőseknek,
mintha képes volna önmagában erőt kifejtenni, ha-
nem azért, mert a parlamenti ellenzék hatalma
gyenge. (Ugy van! a szélső balon.)

Helfy Ignác: Mert erősen parancsolnak neki
valahol.

Eötvös Károly: Az is áll, a mit Helfy kép-
viselőtársam mond, hogy azért erős, mert erősen
parancsolnak neki valahol, de ő nem meg odáig.
Erosnek tartja a kormány hatalmát e téren azért,
mert a tulajdon részéről a parlamenti ellenzék
kötelességét annyira teljesíteni nem látja, a meny-
nyire azt felirátában csak meg is ígerte. (Helyeslés
balfélől.) A parlamenti ellenzék és hiányában az ön-
magában igen gyenge kormány hatalom is erős. Ez
erő nem abszolút, az relatív dolog, mostani visz-
onyaink közt a parlamenti ellenzéknek jogának a több-
ség általi gyakorlása mellett, erős kormányhatal-
mat kifejteni nem a valódi erőnek nemes nyilván-
ulása. (Ugy! balfélől.)

De mindamellett, hogy e pillanatban biztos
eredményt nem keszegethettek magukat az íránt,
hogy felszólalásaink sikere lesz, mindamellett a
kötelesség teljesítésétől visszariadni nem szabad;

annál kevésbé szabad, minél kevésbé hiszik,
hogy ezuttal ezelt érenek. Minél nagyobb az akad-
ály, mely törekvések előtt áll, annál bátrabban
és annál férfiasabban kell teljesíteni azt a kötele-
sége, melyet a nemzet választóinak bízalma rájuk
ruházott. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Nemcsak
az ellenzék ruházott, hanem önkre is. (Szónok
a jobboldalra mutat.) Nekünk kell teljesíteniük azt
a kötelességet is, amelyet teljesíteni önk elmu-
lasztanak. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

A törvényjavaslat elutasítását szükségesnek
tartja mindenekelőtt azért, mert ezen törvényjavas-
latnak akként lett előterjesztésében, a miként ezen
előterjesztés történt, alkotmányos jogainak súlyos
sérlelmét látja. A törvény megmondja világosan,
hogy a kormány köteles a külpolitikai nemzetközi
szerződéseket a törvényhozással közölni. A berlini
szerződés közölve van. Azonban ő azt gondolja,
hogy a törvény ezen rendelkezésének alkalmazá-
sása fölött a kormánynyal az ellenzék nem ért
egyet. Az ellenzék a közlés alatt, melyet a törvény
világosan rendel, egyáltalán nem értheti azt, hogy
a nemzetközi szerződés a törvényhozással pl.
egyszerű tudomásul szolgáljanak; egyáltalán nem
értheti azt, hogy azon nemzetközi szerződés
közlésével más cél ne éressék el, mint hogy a
törvényhozó test tagjainak egy historiai anyag
bocsátásuk rendelkezésére; nem értheti, hogy e
nemzetközi szerződésnek talán iránygyakorlatában
győrvörködjenek és talán kétségek hódolattal
hajoljanak meg azok előtt és talán szentesítsék
azon nézettel, hogy a korona végrehajtott hatalmá-
nak külképviseleti joga, nemzetközi szerződések kö-
tésének és végrehajtásának joga abszolút, mely mel-
lett volna ugyanannyi jogunk, hogy a kikötött
szerződést utólag tudomásul vehetjük és a történet-
írás becses anyagai közé állíthatjuk, de egyéb vo-
nem volna.

Ez a felfogás nem a mi felfogásunk. Mi
igenis akként alkalmazzuk a törvény világos sza-
vait, hogy a nemzetközi szerződés, a mennyiben
azok érvényesítéséhez és végrehajtásához M gyar-
ország hozzájárulása pénz- és hadi ereje szűk-
sége, annyiban csak akkor érvényesek, csak akkor
léphetnek hatályba, csak akkor hajthatnák végre,
ha a nemzet előzőleg elfogadta és megerősítette
azokat. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.)

A törvény rendelkezése alatt érti az el-
lenzék. Közölni köteles a kormány nemzetközi
szerződéseket, a törvényhozással azért, hogy a mi-
kor azok végrehajtásához az ország áldozatlansága
szükséges, az ország törvényhozással előzőleg meg-
ítélhesse, hogy azon szerződés a nemzet érde-
keinek jelen érdekeinek és jövőjéért biztosítható,
beszéltenek és méltóságának megfelelőek-e? (Ugy
van! a szélső balon.) Másémi kérdést a törvény
rendelkezése alatt nem értünk. S ezt az értel-
mezést nem az ugy nevezett paritásból merítjük, a
mely a törvényjavaslat indoklásában és a központi
előadó által is hangsúlyoztatott. A paritást, az
Ausztriával való állomány viszonyt, közpönk for-
rásának egyáltalán el nem ismerheti. (Ugy van! a
szélső baloldalon.)

Magyarország központi helyzetének szabadsá-
gát nem lehet függővé tétetni azon feltételektől,
hogy akár bel, akár külpolitikai kérdésben Ausz-
triának törvényhozással minő határozatokat hoz a
maga számára. (Ugy van! balfélől.) Lehettek ese-
tek, mikor talán ezen paritásra való hivatkozás
rökh nézve észszerű volna, de lehetnek esetek,
mikor az észszerűtlen. De a mi bizonyos, az az:
hogy Magyarország alkotmányos jogainak és sza-
badságainak forrását, az országon és ennek tör-
vényhozással minő határozatokat hoz a maga szá-
mára. (Ugy van! balfélől.) Lehettek ese-
tek, mikor talán ezen paritásra való hivatkozás
rökh nézve észszerű volna, de lehetnek esetek,
mikor az észszerűtlen. De a mi bizonyos, az az:
hogy Magyarország alkotmányos jogainak és sza-
badságainak forrását, az országon és ennek tör-
vényhozással minő határozatokat hoz a maga szá-
mára. (Ugy van! balfélől.)

Eltagadták határozatlan; pedig már akkor
előzéstettek ezen tényeket. Azután pénzt kértek
a törvényhozástól, de nem Bosznia és Hercego-
vina okkupációjára, hanem Galiczia és Erdély
megerősítésére. Azután, mikor a pénz meg volt,
akkor az okkupációt valóságossá végrehajtották. Mi-
kor a végrehajtás meg volt, akkor a közös külügy-
miniszter Andrássy Gyula gróf ur a delegációk
előtt t-lalt hozzá és fejtett ki igen helyesnek
tetsző indokokat, a melyek előzőleg is meg vol-
tak és csak azután utólag fedeztetek fel, azután
utólag gyártatták.

De miután már most az egész keleti kérdés
felolvas ellenkezett az indokokkal, tehát gyártani
kellét egészen új történetet, a mi nem történt egy
egytalán soha; de a minnek mégis elő kellett adni
a delegatiónban és a törvényhozással, hogy e történet
helyesnek tünnesse fel az indokokat, az indokok az
okkupációt, az okkupációt a pénzt, a pénzt és el-
fogalás pedig indokolják végre az okkupáció ta-
gasdását. És mikor már mindezt megtörtént, mikor
— hogy ismétlésem — eltagadták az okkupációt,
mikor pénzt kaptak, bár más cím alatt, mikor
végrehajtották az okkupációt, akkor fedeztek fel
indokokat, gyártottak históriát, s csináltak hozzá
alkotmányt és központi törvényeket. (Ugy! Ugy
van! a szélső balon és egyesül-ellenzék) Ez t.
képviseletből, a jelen kormánynak alkotmányos ne-
zete (Derultság balfélől.) Ezen az uton fejlődött ki
az a tan, a mely hirdettetett akkor, mikor ezen
törvényjavaslat, hogy a mint az előttünk fekszik, ide
hozott. (Ugy van! balfélől. Nagy zaj.) Ez az
őnk a posteriori alkotmánya (Ugy van! a szélső
baloldalon. Mozgás a jobboldalon.)

De he ez így van t. ház, akkor én azt kér-
dem, miben áll, mennyit nyom a mi alkotmányos
jogunk? Vajjon akkor mi annak a célja, hogy mi itt 444-en összejövünk nagy költ-
séggel; hogy mi népeinknek nagy fáradságával
egy egész választási hadjáratot, a boszniai had-
járatnál párhuzamosan egy időben végig vereked-
tünk, és éveken át itt töltsük az időt az állam-
kincstár terhére, s itt költjük a pénzt. (Ugy van!
a szélső baloldalon.) És miért nevezük mi
magunkat parlamentnek, és miért beszélünk alkot-
mányról (Ugy van! Ugy van!) a szélső baloldalon.
Halljuk! Halljuk!), miért beszélünk mi arról, hogy
mi a nemzet jogait és érdekeit megvédelmezzük,
hogy mi a nemzet jelenét a károsodástól meg-
fogjuk óvni, és hogy jövőjéről és jólétéről gondos-
kodni fogunk az ipar s kereskedelem terén? Mi
ennek a jelentőség? mit ér mind ez, t. ház, ha a
végrehajtott hatalom külképviseleti és nemzetközi
szerepéről szólok, hogy a kormány az el-
multról négy év alatt az lett volna a feladata, hogy
pénzügyeinket rendezze; s daczára ennek, a
pénzügyek ma rosszabbul állanak, sokkal ziláltab-
bak, mint voltak 4 év előtt.

Kifejté ezután a Bosznia és Hercegovina
elfoglalásának észszerűségeit, mert akkor Szer-
biaval, akkor Országgal, akár Németországgal
keveredünk is háborúba, Bosznia és Hercegovina
fekvése nem olyan, hogy hátrévedni lehetne.
Ezután új folytatja beszédét:
Az utóbbi századok folyamában nemzetünk
gyakran állt azon ponton, a melyről elenei azt
mondták, hogy az a megsemmisülés szűke. Szabad-
ságunk gyakran szenvedett esorbát, állam exis-
tenciánk gyakran volt ingadozó, és Magyarország
mint ország, gyakran csak há fainak szivében,
gyakran csak há fainak törekvéseiben, álmódoz-
sában élt; de a magyar nemzet egy bizonyos vo-
nára sohasem süllyedt alá, soha sem süllyedt a ma-
gyar nemzet oda, hogy idegen népek és nemzetek
jogait, szabadságát ó mint nemzet öntudatosan
sérteni, bánítani vagy a hatalom és fegyveres erő
uralma alá helyezni törekédtek volna (Helyeslés a
szélső balon.) A magyar nemzet akkor is, mikor
a legnagyobb szenvedések napjai és évei mentek el
feje felett és akkor is, mikor ritkán ugyan, de jó
dolga volt, ugy a haza határain kívül a valódi nép-
jogokat a nemzetek jogait és szabadságát és ön-
rendelkezési jogait mindig tisztelték. (Helyeslés a
szélső balon.) Magyarországnak általános jellem-

Itt eszembe jut a központi előadó ur nyilat-
kozata, s lehetetlen azt utána nem ismételní. Azt
mondta a t. előadó ur: „Az olynomi nemzetközi
szerződések, a minő a berlini szerződés, csak rész-
ben vagy egészbeni effektusunk után jöhetnek
a törvényhozással elő — és indokul azt mondta,
hogy ha azon szerződések előbb hozatnának a tör-
vényhozással elő, gyakran azon szerződések létrejötte
és az ezen szerződések által kitűzött czélok is ve-
szélyeztetnének.“

Rögtön ezután, talán alig egy percz mulva
azt mondta, hogy a törvényhozással ezen szerződések
végrehajtásához szükséges eszközök megadása vagy
megvonása által gyakorolhatja a maga hatalmat.
(Derultság a szélső balon.) No, már bocsánatot
kérek, ha csak végrehajtsunk után jöhetnek ezen
szerződések a törvényhozással elő, és a törvényho-
zásnak csak annyi joga van, hogy a szükséges
eszközöket vagy megadja, vagy megtagadja, ha ez
a központi előadó ur nézete, és ha, fájdalom, ez a
többség nézete is, akkor ez a szó teljes értelmé-
ben absurdum, nem csak nyelvtanilag, hanem köz-
jogiilag is. (Ugy van! a szélső balon.)

És épen azért, mert ezen nézet ilyen, az
ellen további argumentumokat felhozni nem tar-
tom szükségesnek. (Helyeslés a szélső balon.)

Én nem tudom, t. ház, hogy utólagos alkot-
mányosság felett mit értsünk a jelen esetben. De
nem tehettek róla akkor, mikor a berlini szerződés
és annak végrehajtása és a boszniai és hercego-
vina expedíció előtt állt, és mikor én mindezt
összekeletésben a t. kormány és annak támogatói
részéről azt hallottam hangsúlyozni, hogy
utólag nekünk jogunkban áll megvizsgálni, hogy
helyesen vagy helytelenül történt-e mindez és he-
lyesültséinket vagy helytelenítéinket utólag kifeje-
zhetjük a kormány irányában; nekem, valahányszor
az történet, mindig eszembe jutnak azon má-
gusok, a kik előbb lelik az áldozati barmot, és
csak utólag vizsgálják meg, hogy az méltó volt-e
az áldozatra, egészséges volt-e az áldozati barom;
és akkor azután a kik az áldozati barmot jónak
találták, a jó falokatok felfalozták és a népek is,
me' ott áll az oltár körül, oda dobak egy-egy
koncot. (Helyeslés a szélső balon.) A posteriori
alkotmány, mint önk magyarázta, épen olyan,
mint a magusoknak ezen eljárása. (Ugy! Ugy van!
a szélső balon.)

De t. ház, én megvallom, hogy oly tűnényt
látok magam előtt ezen egész berlini szerződésről,
a kormány egész keleti politikájáról, amelynek
pártját én legálább az alkotmányos népek történe-
tében nem látom és nem látom. Ha mi önöknek,
t. miniszter urak, ezen utólagos alkotmányosság?
Miben áll az? Mi annak a lényege? Mi abban az
a nagy dolog, amiben az minden más dologtól kü-
lönböl?

Menjünk vissza, menjünk végig igen röviden,
csak jelezve, rámutatva az eseményekre, miként
fejlődött ki önkönél az alkotmány.

Önök miniszter urak ugy itt, mint a Lajthán
tul Ausztriában, először határozatlan eltagadták,
hogy mi Boszniát és Hercegovinát okkupálni akar-
juk. (Ugy! Ugy van! a szélső balon.)

Eltagadták határozatlan; pedig már akkor
előzéstettek ezen tényeket. Azután pénzt kértek
a törvényhozástól, de nem Bosznia és Hercego-
vina okkupációjára, hanem Galiczia és Erdély
megerősítésére. Azután, mikor a pénz meg volt,
akkor az okkupációt valóságossá végrehajtották. Mi-
kor a végrehajtás meg volt, akkor a közös külügy-
miniszter Andrássy Gyula gróf ur a delegációk
előtt t-lalt hozzá és fejtett ki igen helyesnek
tetsző indokokat, a melyek előzőleg is meg vol-
tak és csak azután utólag fedeztetek fel, azután
utólag gyártatták.

De miután már most az egész keleti kérdés
felolvas ellenkezett az indokokkal, tehát gyártani
kellét egészen új történetet, a mi nem történt egy
egytalán soha; de a minnek mégis elő kellett adni
a delegatiónban és a törvényhozással, hogy e történet
helyesnek tünnesse fel az indokokat, az indokok az
okkupációt, az okkupációt a pénzt, a pénzt és el-
fogalás pedig indokolják végre az okkupáció ta-
gasdását. És mikor már mindezt megtörtént, mikor
— hogy ismétlésem — eltagadták az okkupációt,
mikor pénzt kaptak, bár más cím alatt, mikor
végrehajtották az okkupációt, akkor fedeztek fel
indokokat, gyártottak históriát, s csináltak hozzá
alkotmányt és központi törvényeket. (Ugy! Ugy
van! a szélső balon és egyesül-ellenzék) Ez t.
képviseletből, a jelen kormánynak alkotmányos ne-
zete (Derultság balfélől.) Ezen az uton fejlődött ki
az a tan, a mely hirdettetett akkor, mikor ezen
törvényjavaslat, hogy a mint az előttünk fekszik, ide
hozott. (Ugy van! balfélől. Nagy zaj.) Ez az
őnk a posteriori alkotmánya (Ugy van! a szélső
baloldalon. Mozgás a jobboldalon.)

De he ez így van t. ház, akkor én azt kér-
dem, miben áll, mennyit nyom a mi alkotmányos
jogunk? Vajjon akkor mi annak a célja, hogy mi itt 444-en összejövünk nagy költ-
séggel; hogy mi népeinknek nagy fáradságával
egy egész választási hadjáratot, a boszniai had-
járatnál párhuzamosan egy időben végig vereked-
tünk, és éveken át itt töltsük az időt az állam-
kincstár terhére, s itt költjük a pénzt. (Ugy van!
a szélső baloldalon.) És miért nevezük mi
magunkat parlamentnek, és miért beszélünk alkot-
mányról (Ugy van! Ugy van!) a szélső baloldalon.
Halljuk! Halljuk!), miért beszélünk mi arról, hogy
mi a nemzet jogait és érdekeit megvédelmezzük,
hogy mi a nemzet jelenét a károsodástól meg-
fogjuk óvni, és hogy jövőjéről és jólétéről gondos-
kodni fogunk az ipar s kereskedelem terén? Mi
ennek a jelentőség? mit ér mind ez, t. ház, ha a
végrehajtott hatalom külképviseleti és nemzetközi
szerepéről szólok, hogy a kormány az el-
multról négy év alatt az lett volna a feladata, hogy
pénzügyeinket rendezze; s daczára ennek, a
pénzügyek ma rosszabbul állanak, sokkal ziláltab-
bak, mint voltak 4 év előtt.

Kifejté ezután a Bosznia és Hercegovina
elfoglalásának észszerűségeit, mert akkor Szer-
biaval, akkor Országgal, akár Németországgal
keveredünk is háborúba, Bosznia és Hercegovina
fekvése nem olyan, hogy hátrévedni lehetne.
Ezután új folytatja beszédét:
Az utóbbi századok folyamában nemzetünk
gyakran állt azon ponton, a melyről elenei azt
mondták, hogy az a megsemmisülés szűke. Szabad-
ságunk gyakran szenvedett esorbát, állam exis-
tenciánk gyakran volt ingadozó, és Magyarország
mint ország, gyakran csak há fainak szivében,
gyakran csak há fainak törekvéseiben, álmódoz-
sában élt; de a magyar nemzet egy bizony

A budapesti áru- és értéktörzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) márcz. 24.									
Árjegyzet					Értékpapírok				
Termény	Ár	100 kilogramm	100 kilogramm	Termény	Árjegyzet	Faj	Mennyiség	100 kilogramm	100 kilogramm
		frt	frt				hectoliterenként	frt	frt
Búza				Búza	szilárd	takarékony	70-72	8,90	8,10
szilárd	uj	74	75	szilárd	csendes	60-62	8,30	8,00	
szilárd	uj	76	77	szilárd	csendes	63-64	8,30	8,00	
szilárd	uj	78	79	szilárd	csendes	65-66	7,40	8,30	
szilárd	uj	80	81	szilárd	csendes	67-68	6,55	8,85	
szilárd	uj	82	83	szilárd	csendes	69-70	4,75	4,80	
szilárd	uj	84	85	szilárd	csendes	71-72	4,65	4,75	
szilárd	uj	86	87	szilárd	csendes	73-74	4,65	4,75	
szilárd	uj	88	89	szilárd	csendes	75-76	4,65	4,75	
szilárd	uj	90	91	szilárd	csendes	77-78	4,65	4,75	
szilárd	uj	92	93	szilárd	csendes	79-80	4,65	4,75	
szilárd	uj	94	95	szilárd	csendes	81-82	4,65	4,75	
szilárd	uj	96	97	szilárd	csendes	83-84	4,65	4,75	
szilárd	uj	98	99	szilárd	csendes	85-86	4,65	4,75	
szilárd	uj	100	101	szilárd	csendes	87-88	4,65	4,75	
szilárd	uj	102	103	szilárd	csendes	89-90	4,65	4,75	
szilárd	uj	104	105	szilárd	csendes	91-92	4,65	4,75	
szilárd	uj	106	107	szilárd	csendes	93-94	4,65	4,75	
szilárd	uj	108	109	szilárd	csendes	95-96	4,65	4,75	
szilárd	uj	110	111	szilárd	csendes	97-98	4,65	4,75	
szilárd	uj	112	113	szilárd	csendes	99-100	4,65	4,75	
szilárd	uj	114	115	szilárd	csendes	101-102	4,65	4,75	
szilárd	uj	116	117	szilárd	csendes	103-104	4,65	4,75	
szilárd	uj	118	119	szilárd	csendes	105-106	4,65	4,75	
szilárd	uj	120	121	szilárd	csendes	107-108	4,65	4,75	
szilárd	uj	122	123	szilárd	csendes	109-110	4,65	4,75	
szilárd	uj	124	125	szilárd	csendes	111-112	4,65	4,75	
szilárd	uj	126	127	szilárd	csendes	113-114	4,65	4,75	
szilárd	uj	128	129	szilárd	csendes	115-116	4,65	4,75	
szilárd	uj	130	131	szilárd	csendes	117-118	4,65	4,75	
szilárd	uj	132	133	szilárd	csendes	119-120	4,65	4,75	
szilárd	uj	134	135	szilárd	csendes	121-122	4,65	4,75	
szilárd	uj	136	137	szilárd	csendes	123-124	4,65	4,75	
szilárd	uj	138	139	szilárd	csendes	125-126	4,65	4,75	
szilárd	uj	140	141	szilárd	csendes	127-128	4,65	4,75	
szilárd	uj	142	143	szilárd	csendes	129-130	4,65	4,75	
szilárd	uj	144	145	szilárd	csendes	131-132	4,65	4,75	
szilárd	uj	146	147	szilárd	csendes	133-134	4,65	4,75	
szilárd	uj	148	149	szilárd	csendes	135-136	4,65	4,75	
szilárd	uj	150	151	szilárd	csendes	137-138	4,65	4,75	
szilárd	uj	152	153	szilárd	csendes	139-140	4,65	4,75	
szilárd	uj	154	155	szilárd	csendes	141-142	4,65	4,75	
szilárd	uj	156	157	szilárd	csendes	143-144	4,65	4,75	
szilárd	uj	158	159	szilárd	csendes	145-146	4,65	4,75	
szilárd	uj	160	161	szilárd	csendes	147-148	4,65	4,75	
szilárd	uj	162	163	szilárd	csendes	149-150	4,65	4,75	
szilárd	uj	164	165	szilárd	csendes	151-152	4,65	4,75	
szilárd	uj	166	167	szilárd	csendes	153-154	4,65	4,75	
szilárd	uj	168	169	szilárd	csendes	155-156	4,65	4,75	
szilárd	uj	170	171	szilárd	csendes	157-158	4,65	4,75	
szilárd	uj	172	173	szilárd	csendes	159-160	4,65	4,75	
szilárd	uj	174	175	szilárd	csendes	161-162	4,65	4,75	
szilárd	uj	176	177	szilárd	csendes	163-164	4,65	4,75	
szilárd	uj	178	179	szilárd	csendes	165-166	4,65	4,75	
szilárd	uj	180	181	szilárd	csendes	167-168	4,65	4,75	
szilárd	uj	182	183	szilárd	csendes	169-170	4,65	4,75	
szilárd	uj	184	185	szilárd	csendes	171-172	4,65	4,75	
szilárd	uj	186	187	szilárd	csendes	173-174	4,65	4,75	
szilárd	uj	188	189	szilárd	csendes	175-176	4,65	4,75	
szilárd	uj	190	191	szilárd	csendes	177-178	4,65	4,75	
szilárd	uj	192	193	szilárd	csendes	179-180	4,65	4,75	
szilárd	uj	194	195	szilárd	csendes	181-182	4,65	4,75	
szilárd	uj	196	197	szilárd	csendes	183-184	4,65	4,75	
szilárd	uj	198	199	szilárd	csendes	185-186	4,65	4,75	
szilárd	uj	200	201	szilárd	csendes	187-188	4,65	4,75	
szilárd	uj	202	203	szilárd	csendes	189-190	4,65	4,75	
szilárd	uj	204	205	szilárd	csendes	191-192	4,65	4,75	
szilárd	uj	206	207	szilárd	csendes	193-194	4,65	4,75	
szilárd	uj	208	209	szilárd	csendes	195-196	4,65	4,75	
szilárd	uj	210	211	szilárd	csendes	197-198	4,65	4,75	
szilárd	uj	212	213	szilárd	csendes	199-200	4,65	4,75	
szilárd	uj	214	215	szilárd	csendes	201-202	4,65	4,75	
szilárd	uj	216	217	szilárd	csendes	203-204	4,65	4,75	
szilárd	uj	218	219	szilárd	csendes	205-206	4,65	4,75	
szilárd	uj	220	221	szilárd	csendes	207-208	4,65	4,75	
szilárd	uj	222	223	szilárd	csendes	209-210	4,65	4,75	
szilárd	uj	224	225	szilárd	csendes	211-212	4,65	4,75	
szilárd	uj	226	227	szilárd	csendes	213-214	4,65	4,75	
szilárd	uj	228	229	szilárd	csendes	215-216	4,65	4,75	
szilárd	uj	230	231	szilárd	csendes	217-218	4,65	4,75	
szilárd	uj	232	233	szilárd	csendes	219-220	4,65	4,75	
szilárd	uj	234	235	szilárd	csendes	221-222	4,65	4,75	
szilárd	uj	236	237	szilárd	csendes	223-224	4,65	4,75	
szilárd	uj	238	239	szilárd	csendes	225-226	4,65	4,75	
szilárd	uj	240	241	szilárd	csendes	227-228	4,65	4,75	
szilárd	uj	242	243	szilárd	csendes	229-230	4,65	4,75	
szilárd	uj	244	245	szilárd	csendes	231-232	4,65	4,75	
szilárd	uj	246	247	szilárd	csendes	233-234	4,65	4,75	
szilárd	uj	248	249	szilárd	csendes	235-236	4,65	4,75	
szilárd	uj	250	251	szilárd	csendes	237-238	4,65	4,75	
szilárd	uj	252	253	szilárd	csendes	239-240	4,65	4,75	
szilárd	uj	254	255	szilárd	csendes	241-242	4,65	4,75	
szilárd	uj	256	257	szilárd	csendes	243-244	4,65	4,75	
szilárd	uj	258	259	szilárd	csendes	245-246	4,65	4,75	
szilárd	uj	260	261	szilárd	csendes	247-248	4,65	4,75	
szilárd	uj	262	263	szilárd	csendes	249-250	4,65	4,75	
szilárd	uj	264	265	szilárd	csendes	251-252	4,65	4,75	
szilárd	uj	266	267	szilárd	csendes	253-254	4,65	4,75	
szilárd	uj	268	269	szilárd	csendes	255-256	4,65	4,75	
szilárd	uj	270	271	szilárd	csendes	257-258	4,65	4,75	
szilárd	uj	272	273	szilárd	csendes	259-260	4,65	4,75	
szilárd	uj	274	275	szilárd	csendes	261-262	4,65	4,75	
szilárd	uj	276	277	szilárd	csendes	263-264	4,65	4,75	
szilárd	uj	278	279	szilárd	csendes	265-266	4,65	4,75	
szilárd	uj	280	281	szilárd	csendes	267-268	4,65	4,75	
szilárd	uj	282	283	szilárd	csendes	269-270	4,65	4,75	
szilárd	uj	284	285	szilárd	csendes	271-272	4,65	4,75	
szilárd	uj	286	287	szilárd	csendes	273-274	4,65	4,75	
szilárd	uj	288	289	szilárd	csendes	275-276	4,65	4,75	
szilárd	uj	290	291	szilárd	csendes	277-278	4,65	4,75	
szilárd	uj	292	293	szilárd	csendes	279-280	4,65	4,75	
szilárd	uj	294	295	szilárd	csendes	281-282	4,65	4,75	
szilárd	uj	296	297	szilárd	csendes	283-284	4,65	4,75	
szilárd	uj	298	299	szilárd	csendes	285-286	4,65	4,75	
szilárd	uj	300	301	szilárd	csendes	287-288	4,65	4,75	
szilárd	uj	302	303	szilárd	csendes	289-290	4,65	4,75	
szilárd	uj	304	305	szilárd	csendes	291-292	4,65	4,75	
szilárd	uj	306	307	szilárd	csendes	293-294	4,65	4,75	
szilárd	uj	308	309	szilárd	csendes	295-296	4,65	4,75	
szilárd	uj	310	311	szilárd	csendes	297-298	4,65	4,75	
szilárd	uj	312	313	szilárd	csendes	299-300	4,65	4,75	
szilárd	uj	314	315	szilárd	csendes	301-302	4,65	4,75	
szilárd	uj	316	317	szilárd	csendes	303-304	4,65	4,75	
szilárd	uj	318	319	szilárd	csendes	305-306	4,65	4,75	
szilárd	uj	320	321	szilárd	csendes	307-308	4,65	4,75	
szilárd	uj	322	323	szilárd	csendes	309-310	4,65	4,75	

